

Xabier Letona

◆ ARGIAKO ZUZENDARIA

DANI BLANCO

Herri harresia-ren laborategia

JUSTIZIA, legea, zilegitasuna eta oportunitate politikoa nahasten dira *herri harresi*-etan, dena euskal gizarteak bizi duen egoera berria eta bake prozesuaren testuinguruan. Donostia, Ondarroa eta hirugarrena Iruñerrian kokatuko ei da.

Aipatu lau osagaiak, nondik begiratu, desberdin ikusten dira beti. Justiziaren ikuspegitik ez da zalantzarik: oro har, euskal gizartean gaizki ikusten dira soilik jardun politikoagatik (18/98, Batasuna, Segi...) auziperatutako en espetxeratzea. Espainian, oro har, ongi. Beste kasu guztietan bai, baina euskal auzian irakurketa juridikoa errealitate-ra egokitzearenak oraingoz jai du Madrilan. Ez da aintzat hartzen bake prozesu baten aukera, eta Espainiako auzitegiek legea beti moduan irakurtzen jarraitzen dute, eta, ondorioz, legea bete behar dutenak beti moduan atxiloketak egite-ra behartuta daude.

Legearen ikuspegitik, ez da zalantzarik hau desafio handia dela, espetxe agindua duten pertsonak leku publiko batean agertu eta honen atxiloketa hainbat egunetan ez gertatzeak, legea betetzeko ezintasuna adierazten du. Legea betetzeko dagoela esaten da, baina berau injustu gisa ikusten bada, inork gutxi ukatzen du kontzientzia eragozpenerako edo desobedientzia zibil baketsurako eskubidea. Intsumisioaren kasua paradigmatikoa izan da Euskal Herrian eta *herri harresi*-en kasuan ikusgai da har dezakeen indarra. Baina gizarteko esparru eta eremu ideologiko askotan ematen da desobedientzia, besterik ez bada, kontzientzia eragozpen gisa: urte luzez Nafarroako Gobernuak —eta hainbat medikuk— Nafarroan

legez abortatzeko eskubidea eragotzi du; PSOEn Hiritartasunaren Legearen aurrean PPK irakasle eta gurasoen artean berau ez betetzeko jarrera bultzatu zuen; edo EAJk atez atekoaren “inposaketaren aurrean” Gipuzkoako hainbat herritan iradoki edo zuzenean deitu du desobedientzia.

Zilegitasuna? Teorikoa bai, beti, baina gehienetan bultzatutako ideien babes sozialak eta oportunitate politikoak erabakitzen du noiz den aproposa eta eraginkorra desobedientzia.

Jeltzaleen kontraesanak ez dira gainditzten Garitano eta Espainiako banderari erreferentzia eginez

IRAKURKETA bat honakoa izan daiteke: udazkenean bi urte beteko dira ETAK armak utzi zituenetik eta hemen, itxuraz, ez da ezer mugitzen. Areago, PPK egoera blokeatu nahi duela dirudi; PSOEk nahikoa du bere barne saltsarekin eta geldo hartuta ere ez dio asko axola; EAJk nahi du, baina beldur da horrek ezker abertzaleari eta bloke soberanistari eman diezaiokeen bultzadaz, eta dena gertutik kontrolatu nahi du. Ezker abertzaleak bakarrik ezin du eta, beraz, zerbait egin behar du bake prozesuarena astintzeko, eta hau izan daiteke bide bat. Hau da, *herri harresia* bake prozesua aktibatze-ko akuilu gisa ulertzen du. Edo estrategia soberanistarako tresna desobediente gisa ere planteatzen da, laboratoriu gisa, esate batera? Bere barne tentsioen ihes balbularekin ba ote du zerikusirik? Edo beste barik, ezker abertzaleak aipatzen dituen borroka molde desberdinen uztartzea da?

Orain arte ikusi dugunagatik, Aske Guneen helburu nagusia badirudi gizartearen arreta deitzea dela, horretarako *herri harresiaren* tresna erabiliz; bide batez, atxiloketak ez daitezela doan izan, eta EAJren baitan kontraesanak sor daitezela, hauek egoera deserosoan jarriz.

EAJ, oraingoz, tentu handiz ari da erantzuten errealitate berriaren aurrean: Ertzaintzak atxiloketak gauzatzen ditu —egun ezin da bestelakorik irudikatu—, eta badira jarrera oso desegoki eta batzuetan

basatiak, baina oro har, indar erabilera neurtzen ari da, iritzi publikoaren aurrean irudi berri bat utzi nahian. Edo nork irudikatzen du duela bost edo hamar urte Ondarroa edo Donostiako Bule-

barra guda-zelai bihurtuta. Hala ez izatea ere bada garai aldaketaren adierazle. Hirugarren harresia Nafarroan eratzten bada, seguru-rik azkar antzemango dira hango agintari eta polizien jarrera desberdinak.

Baina tentuz ibiltzeak ez ditu jeltzaleak kontraesanetatik salbuesten, eta hauek ez dira gainditzten Martin Garitano eta Espainiako banderari erreferentzia eginez. Ez da hain samurra. Espainiako banderaren inposaketa arazoa da Bildurentzat, baina horren ondorioz ez dira zuzenean inoren giza eskubideak zapaltzen, eta jendea injustuki espetxeratuz bai, pertsona eta familia askoren sufrimendua areagotuz. Edozein bake prozesutan lehen-lehena dagoen sufrimendua ezabatzea da, ez areagotzea. Hemen ere, errepre-
sioa eta mendekuarena gainditzea ezinbestekoa da. ■

